

הבורסה

בלי בורסה, בלי סיכון

אנחנו משלמים כפול

ובכן, החבר שלי חזר משליחות עלומה בלונדון. החלק הגלוי בשליחות המיוחדת, היה וזה אותו חלק שמותר לגלות, סקר של מחירים. כמה זה עולה שם וכמה זה עולה פה.

הפעם רק ראשי-פרקים. מחירי התחבורה הציבורית בלונדון יקרים מאוד, אבל, הם נמוכים יותר מאלה שהיו שם לפני שנה וחצי. האינפלציה שם ירדה, והנוסעים הקימו רעש, והמחיר ירד, אף כי הוא עדיין גבוה, אבל, אם קונים כרטיסיות שבועיות ההנחה היא של 50%. ועכשיו לעיקר: מי יסביר לי מדוע תפוזי ג'סיה ברוכנים ברחובות לונדון, מחירים כמחירים בארץ. מי מוכן להסביר לי מדוע מעילי-עוד תוצרת הארץ מחירו בלונדון כשליש מחירו בארץ? מי מוכן להסביר לי מדוע סירות יבשים בחנויות לצימחונים, עולים כחצי ואולי פחות מאשר בארץ. למה בנות מקלומביה שוות במחירן לאלה של ישראל ובישראל.

למה ארוחה דשנה במיסעדה איטלקית או סינית בלונדון, מחירה כמחצית מהמחיר שאנו נאלצים לשלם במיסעדות בארץ. למה הבילת-מיצת מהארץ עולה שם בדיוק כמחירה כאן. אולי, כדי לנשום עמוק, נעשה הפסקה קצרה ונזכיר שהשכר הממוצע באנגליה הוא כמעט כפול מזה שבארץ. ותיכף תבינו למה זה חשוב. למה, תחתונים המיוצרים על-ידי חברת-בת של מיסעל ישראל, באנגליה, עולים שם חצי ממה שעולים אותם תחתונים בארץ. למה מיכנסי קורדרוי, הטובים בשוק, ב-מרכס אנד ספנסר עולים בדיוק חצי לעומת מחירים בארץ, והטיב, לא מי יודע מה. למה במחיר חולצה אחת בארץ אספר לקנות ארבע בלונדון, למה. למה אספר בלונדון לקנות שישה זוגות גרבי כותנה במחיר שמבקשים בארץ לזוג אחד.

אני לא אומר ולא טוען כלפי מכוניות חדשות, שם מכונית חדשה אתה יכול לקנות בשכר נטו של שנת עבודה. מכונית משומשת בשלושה חודשי עבודה. (ומדובר במשכורת של פקיד ווטרו). אבל למה מחיר חלקי-חלוף של מכונית זה באנגליה עולה חצי ממחירו בארץ? ועל כל אלה, שאלת השאלות. איך זה שהסועל בארץ מקבל מחצית משכרו של הסועל האנגלי ובנטו יש לו עוד פחות (לשלנו) ושם המחירים נמוכים ב-50%. איך? למה, אנחנו משלמים סי ארבע עבור אותו מוצר, למה אנחנו חייבים לעבוד שבוע עבור מוצר שהאנגלי קונה ביום וחצי של עבודה.

אני מציע לכל המיפלגות, מימין ומשמאל, לברוק מרוע אצלנו דוהרת האינפלציה, ואז גם נקבל תשובה מרוע אנחנו משלמים יותר מדי, הרבה יותר מדי.

הבטחה ביותר. כל מי שמבין ועוסק בעיסקי בורסה ועדיין יש הרבה כאלה, אומר, שעד לבחירות אין מה לחפש שם והפעם לשם שינוי, אני מציע שתשמעו בקולם. הם, המבינים, טוענים, שהיום מה שחשוב הוא — השקעה חסרת-סיכון, הם טוענים שגם המניות הבנקאיות שבהסדר נמנים על חסרי-הסיכון.

מי שבכל זאת עדיין בפנים, הגה רשימה של מניות שלא כדאי לצאת מהן, אבל לא אמרתי שצריך להיכנס אליהן. טפחות רגילות ע"ש; לאומי לתעשייה; הסנה ע"ש; רלק ג' ע"ש; שופרסל א'; פז חיפוש; נפט; סולל בונה; רסקו; נכסים ובניין; אלביט; אלוו; טכע; יסדמלח; פולגת; כלל תעשיות; איידיבי פיתוח (בספק); דיסקונט השקעות; כלל 10 (בספק); ספקטרוניקס 5; גביים 0.5; ונלכל.

גם הפסח עבר. עכשיו כבר ברור שכל התיקות שתלו בבחירות חסרות-שחר. השחר לא הפציע, והמניות הנסחרות כבורסה רשמו עוד ירידת שערים. אחרי מה שקרוי בלשון הבורסה, תיקון טכני, שבסך-הכל לא הגיע לקרסולי הירידות.

או מה אומרים ירידנו הבורקרים הגדולים ואנשי המחלקות לניירות-יער של הבנקים? הם אומרים בדיוק את מה שאתם חושבים, אבל לא העלתם לעשות. **באינפלציה של יותר מ-300 אחוז בשנה, צריך לדאוג לשמור על ערכו של הכסף. אפשר להצמידו לאגרות-חוב צמודות-ממד או דולר, ואפשר גם לקנות יחידות בפרנות המתמחות בצמודי-ממד או דולר. מי שנמשו קצה בבנקים, ילך לבנק ויקנה פת"ם — שקלים צמודי-דולר, שהם עדיין, עד אחרי הבחירות והרכבת ממשלה חדשה, ההשקעה**

י"ר המוצעה המייעצת שפירא פיצוי הולם לניזקי הגוף והנפש

יש שותף להפסדי הבנקים

לא נורא, אמר לי בנקאי די בכיר, המתמצא בעניינים. אם מתוך מחזור כולל, שגילגלו הבנקים (שהמניות שלהם בהסדר) בסך 60 מיליארד דולר בשנת 1983, הם הפסידו רק איזה מאתיים וכמה מיליוני דולארים. המצב לא נורא, באמת.

עליך לזכור, ידידי הצעיר, הוא אומר לי, שסכום זה הוא רק כשליש ואולי פחות מהסכום שאותו השקיעו הבנקים בקניית המניות של עצמם, ערב המפולת של המניות הבנקאיות. ועוד עליך לזכור, ששני האירועים היו באותה שנה. והיה עוד אירוע מתמשך לאורכה של השנה כולה — הבורסה עברה על טורים נמוכים.

נכון, הוא אומר, שהפסד הוא הפסד, אבל יש להם, לבנקים, שותף בכיר (להפסד) ממי-הכנסה. את ההפסד הזה, הופכים עכשיו הבנקים למנוף של הרווח 1984. עוברה: הם לא משלמים מיקדמות למסי-הכנסה.

וזה, במקום להחזיר להם את עורפי המיקדמות ששילמו בשנה שעברה. ויש עוד סיבה טובה להבין מדוע הפסדי הבנקים לא היו בעורכיהם: הנה עכשיו בנק ישראל ינהג בהם כבמסכנים ופטרון כל הבנקים, י"ר המוצעה המייעצת שליר בנקישראל, הלא הוא כהר-הכנסת אברהם שפירא, כבר דואג למתן פיצוי הולם על ניזקי הגוף והנפש שסבלו הבנקים והבנקאים מאז המפולת. ועוד על ענייני הבנקים. חבר שלי חזר מלונדון, הוא היה שם רק עשרה ימים. זה הספיק, רק כנסו למותג שהובילה אותו מנמלה-התעופה כגוריון לתל-אביב, וכבר נכנסו לאווירה האינפלציונית. נהגה-מונית סיפר לו שלא מספיקים לספור את הכסף והוא כבר שווה פחות.

מספידים — הבעל והאשה. מרוויח אחד — הבנק.
עכשיו, אם סוף סוף יגיעו הבנקים להסדר עם בנק ישראל, ישלמו גם לאשה על האשראי שנתנה לבעלה באמצעות הבנק. נותרה רק בעיה אחת: כמה יקח הבנק, ברור. כמה יתן לאשה, עדיין לא ברור.

להפרש הזה נוהגים הבנקים לקרוא מרווח. ככל שזה יקטן, העו"ש יגדל.

וזה בדיוק מה שקורה לאותם חלקי משכורת שנשארים בבנק. הם שווים יוב-יום סחורת. וזאת למרות שהבנק משתמש בכסף זה ודואג שיהיה שווה יוב-יום יותר, לשחורת כגודל האינ-פלציה. ובכן, הנוסחה היא זו: כל הבנק המונח בחשבון העו"ש (עובר ושב) — הנהנה הוא הבנק; המספיד הוא בעל החשבון.

תשאלו למה? שאלתם. נחיה, שלשני בני-זוג יש חשבונות עו"ש. שניהם מקבלים משכורת. הבעל ישלם בתחילת החודש ואולי אפילו באמצע החודש את כל מה שקיבל ואז נכנס לאוברדראפט. בהתחלה קטן ואחר-כך גדול. האשה, לעומת זאת, לא הוציאה את כל שכרה ובסוף החודש עדיין היו בחשבונה ולזכותה שקלים כגודל האוברדראפט של בעלה. עכשיו מה קרה: הבעל ישלם ריבית חריגה לבנק, האשה לא תשלם כלום ולא תקבל כלום. וזאת, למרות שהבנק שהיה ברשותה ניתן כאשראי חריג לבעלה. סד הכל של המאזן: שני

שוואב אבק ב-3500 שקל

יש עוד פחות משלושה חודשים עד לבחירות. מי שחפץ לנסוע חו"ל ולהביא עימו חפצים שימושיים מארצות הגולה, במחירי מציאה, ימהר.
החבר שחזר מלונדון, זה עתה, טרח להראות לי שני מכשירי פלאים במחירי מינימום שהיכו אותי בתרומה (המחירים).
הראשון אינו אלא שואב-אבק דיני, נטען סלולת הודו מהשקע שבקיר. מכשיר שימושי לבית ולמכונית, אין צורך בחוטים, המנוע והסוללות הניטענות בפנים. ו... היצרן, אינו אלא חברת הענק לכלי עבודה בלאק אנד דקר. השואב-אבק הידני טוב לאיסוף פירורים מעל השולחן לאחר האוכל, וגם מן השטיח שמתחת לרגלי השולחן. בשעות היום והלילה הוא מוצמד לשקע, ורק לעת שימוש הוא נלקח אחר כבוד לכל מקום שבו ייררש, אפילו וילונות ופינות שאליהם לעולם לא יגיע שואב-אבק נורמלי.
בחנייתכם הבאה בלונדון, היכנסו לגוץ לואיס, וגם לסלפריד'ס. פנו לקומת-החשמל, טלו מהמגר מכשיר אחד, ועכשיו ישר לקופה

הדולר חוגג 200 (שקלים)

תיכרות קצרה לקט"אמונה. אני עדיין זוכר את קטעי הפרשנויות על הדולר האמריקאי שהנהגה נחלש, וכל השומר נפשו מצרות ירחק ממנו. עוד אני זוכר את השבתים שהלכו המבינים, ואלה שמבינים באמת, במארק הגרמני, שהנהגה, הגיע תור הותב למטבע זה.
כמו בעבר, כך גם הפעם טען רובם (של הפרשנים והמזכירים). הדולר שוב מתחזק, ויתר המטבעות נחלשים (לעומת הדולר). עדיין ובעתיד הריאה לניין (נובמבר השנה) הדולר ישמור על בכורתו. עדיין הדולר הוא ההשקעה הטובה ביותר, הנתון את התשואה הריאלית הגבוהה ביותר.
ובאותו הקשר, לקראת יום-העצמאות בשבוע הבא, נזכר גם לחוגג מאורע נוסף: חגיגות המאתיים של הדולר (בשקלים). ולמי שאינו זוכר, הרי רק לפני ארבעה חודשים, בתחילת השנה, היה שוויו של הדולר בשקלים — 107.
בסוף יולי, ערב הבחירות, יגיע ערכו של הדולר האמריקאי ל-3000 לירות, כמו שאומר החננני שלי. תראו יודע מה שהוא אומר.
הוא אומר שבניית הקוטג' שהוא מוכר, מתייקרת בקצב גדול יותר מהדולר. לכן הוא אומר, כדאי לקנות גבינה רוה ובהפרש לקנות דולארים, כי הוא מסביר, עליהם אין תאריך אחרון שבו ראוי להשתמש בהם (כמו בגבינה), ולעומת זאת, הם שומרים על הצבע.